

A 1689/välfärd

Framlagt av:
Den socialdemokratiska
gruppen

Behandlas i:
Välfärdsutskottet

J.nr. 16-00273-2

Medlemsförslag om ökad psykisk ohälsa bland barn och unga i Norden

Förslag

Den socialdemokratiska gruppen föreslår att

Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet

att utveckla möjligheterna för barn och unga i Norden som lider av psykisk ohälsa att få hjälp via nätet

att även lyfta fram positiva exempel från Norden där man arbetar med välfärdsteknologi för att ge unga stöd och hjälp via nätet

att forskning bedrivs inom ramen för psykisk ohälsa i syfte att hitta de metoder som lyckats ge bra stöd och hjälp till unga som mår psykiskt dåligt

Bakgrund

Den självupplevda psykiska ohälsan bland barn och unga har ökat i Norden. Statistik från Statistiska centralbyrån (SCB) visar att omkring 8 procent av de unga upplevde oro, ångest eller sömnsvårigheter i Sverige på 80-talet. Sedan dess har de psykosomatiska besvären i ungdomsgruppen ökat, för att under 90-talet ha stigit till över 20 procent. Utvecklingen är likartad i hela Norden, enligt en ny rapport från Nordens Välfärdscentrum. Skillnaden är dock större mellan stad och landsbygd än mellan de nordiska länderna. Rapporten heter "When someone has to take charge" och bygger på djupintervjuer med unga människor från Norge, Island och Färöarna.

Flera studier visar att det som påverkar den psykiska ohälsan negativt är bland annat arbetslöshet, dåliga skolresultat och låg utbildning. Tidigare räckte det med grundskola för att få jobb, men idag krävs det oftast en gymnasieutbildning, samtidigt som kravet på ytterligare studier ökar. Andra faktorer som påverkar den psykiska ohälsan är även svåra uppväxtförhållanden, till exempel när barn växer upp i dysfunktionella familjer där

det till exempel förekommer alkoholism eller våld i nära relationer. Både fysisk och psykisk mobbing är ytterligare orsaker som påverkar hälsan negativt. Mobbingen kan även förekomma i sociala media, vilket innebär att plågoanden kan utsätta den drabbade personen dygnet runt. Psykisk ohälsa har ökat i alla grupper, men har en tydlig koppling till sociala faktorer.

Det är viktigt att unga får hjälp och stöd tidigt, något som också framkommer i rapporten från Nordens Välfärdscenter. Det är av största vikt att unga människor känner att de blir sedda, hörda och att de blir tagna på allvar. Tyvärr finns det många unga som känner sig ensamma och inte har någon att prata med. En del unga söker hjälp, andra inte. Det är viktigt att det är enkelt att söka hjälp och att insatserna är lättillgängliga. Hjälpen ska också finnas i miljöer där barn och unga vistas i eller har lätt att söka upp. Idag är många unga ute på nätet, de är vana att surfa, chatta och söka information via internet. En arena att bygga ut och utveckla är välfärdsteknologin. Det vill säga att det ska vara lätt för unga att söka och få hjälp via nätet.

Det finns exempel från Sverige och Danmark där man kan få hjälp via nätet. I Sverige finns det till exempel en ideell organisation som heter "Tilia". Unga mellan 12 och 30 år kan vända sig till dem på kvällar, helger och lov för samtal via mejl eller chatt. Föreningen fungerar som ett medmänskligt stöd dit unga kan vända sig och det kan vara första ingången för en person som behöver någon att prata med. Personen kan också få hjälp och stöd att söka professionell hjälp. Tilia arbetar även med verksamheter där man träffas, som till exempel lägerverksamhet och stödgrupper.

I Danmark finns det en organisation som heter Headspace. Till dem kan en ung person vända sig för samtal, antingen genom att besöka deras lokal eller via telefon, mejl eller chatt. De som arbetar på Headspace är volontärer och har själv egen erfarenhet eller utbildar sig till psykolog eller lärare.

Det är viktigt att unga människor lätt kan hitta och få stöd när det mår dåligt. Nätet kan vara en arena att utveckla för att få hjälp, gärna i kombination med ett stöd där man även kan ses och samtala.

Stockholm, 26 september 2016

Erkki Tuomioja (sd)
Gunvor Eldegard (A)
Helgi Hjörvar (A)
Irene Johansen (A)
Johan Andersson (S)
Karen J. Klint (S)
Karin Gaardsted (S)
Knut Storberget (A)
Lars Mejern Larsson (S)
Lennart Axelsson (S)

Maarit Feldt-Ranta (sd)
Peter Johnsson (S)
Phia Andersson (S)
Pyry Niemi (S)
Ruth Mari Grung (A)
Sonja Mandt (A)
Suzanne Svensson (S)
Tony Wikström (ÅSD)
Ville Skinnari (sd)

Nordiska rådet

A 1689/välfärd

Framlagt av:
Den socialdemokratiska
gruppen

Behandlas i:
Välfärdsutskottet

J.nr. 16-00273-2